

PM 2017:136 RI (Dnr 133-905/2017)

Samråd om förlängning av koncession för förbindelsen Högdalen-Nacka, Stockholms och Nacka kommuner, Stockholms län

Remiss från Svenska kraftnät

Remisstid den 22 juni 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Samråd om förlängning av koncession för förbindelsen Högdalen-Nacka, Stockholms och Nacka kommuner, Stockholms län” hänvisas till vad som anförs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Staden har fått en remiss om samråd om förlängning av koncession för förbindelsen Högdalen-Nacka, Stockholms och Nacka kommuner, Stockholms län från Svenska kraftnät för besvarande senast den 22 juni 2017.

Samrådet gäller en förnyad koncession om en befintlig ledning som utgör en cirka 1,7 km lång delsträcka av den 220 kV-dubbelluftledning mellan stationerna Högdalen och Nacka. Delsträckan är belägen inom Sköndal och Skarpnäcks gård och går mellan Sandåkraskolan i väster fram till korsningen av Flatenvägen och Listuddsvägen.

Svenska kraftnät presenterar i samrådsunderlaget ett huvudförslag samt fyra alternativa dragningar. Två av dessa alternativ har avfärdats av Svenska kraftnät då det strider mot stadens planprogram för Bagarmossen och Skarpnäck.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande. Stockholms Stadshus AB har remitterat vidare till dotterbolagen AB Familjebostäder, AB Stokab, AB Fortum Värme och Stockholm Vatten och Avfall AB. AB Familjebostäder har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning är positiva till att regionens elnätsförbindelser förstärks och anser vidare att det är positivt att befintlig infrastruktur och markområden utnyttjas då det är mest skonsamt för miljö och omgivning.

Stockholms Stadshus AB konstaterar att fortsatt koncession för nuvarande luftledning är det som medför minst negativ påverkan på befintlig bebyggelse och natur. Alternativet med fortsatt koncession är också det som är mest ekonomiskt fördelaktigt, men i och med att koncessionen inte upphör i närtid kan Stockholms Stadshus AB inte finna anledning till att förlänga tillståndet, utan anser att Svenska kraftnät bör återkomma med en ny ansökan längre fram i anslutning till och innan koncessionstiden upphör år 2037.

Mina synpunkter

Med en växande befolkning i Stockholmsregionen växer också behovet av el. Det är viktigt att Svenska kraftnät säkerställer en långsiktig plan för hur kraftförsörjningen ska kunna tryggas för en växande befolkning, både i Stockholms stad och i kranskommunerna. Det är positivt i de fall det är möjligt utnyttja befintlig infrastruktur och markområden då det är mest skonsamt för miljö och omgivning.

Staden vill samtidigt framföra att de områden där luftledningen passerar är intressanta för framtida stadsutveckling. Det är viktigt för staden att i framtiden ha kvar möjligheten att omdisponera markanvändningen. Staden kan inte finna anledning till att förlänga koncessionen tillsvidare utan anser att nuvarande löptid får betraktas som såväl generös som ändamålsenlig. Svenska kraftnät bör därför återkomma med en ny ansökan längre fram när det är mindre löptid kvar på befintlig koncession som upphör år 2037.

I övrigt hänvisar jag till förvaltningarnas och bolagens synpunkter.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Samråd om förlängning av koncession för förbindelsen Högdalen-Nacka, Stockholms och Nacka kommuner, Stockholms län” hänvisas till vad som anförs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 15 juni 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Underlag för samråd

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

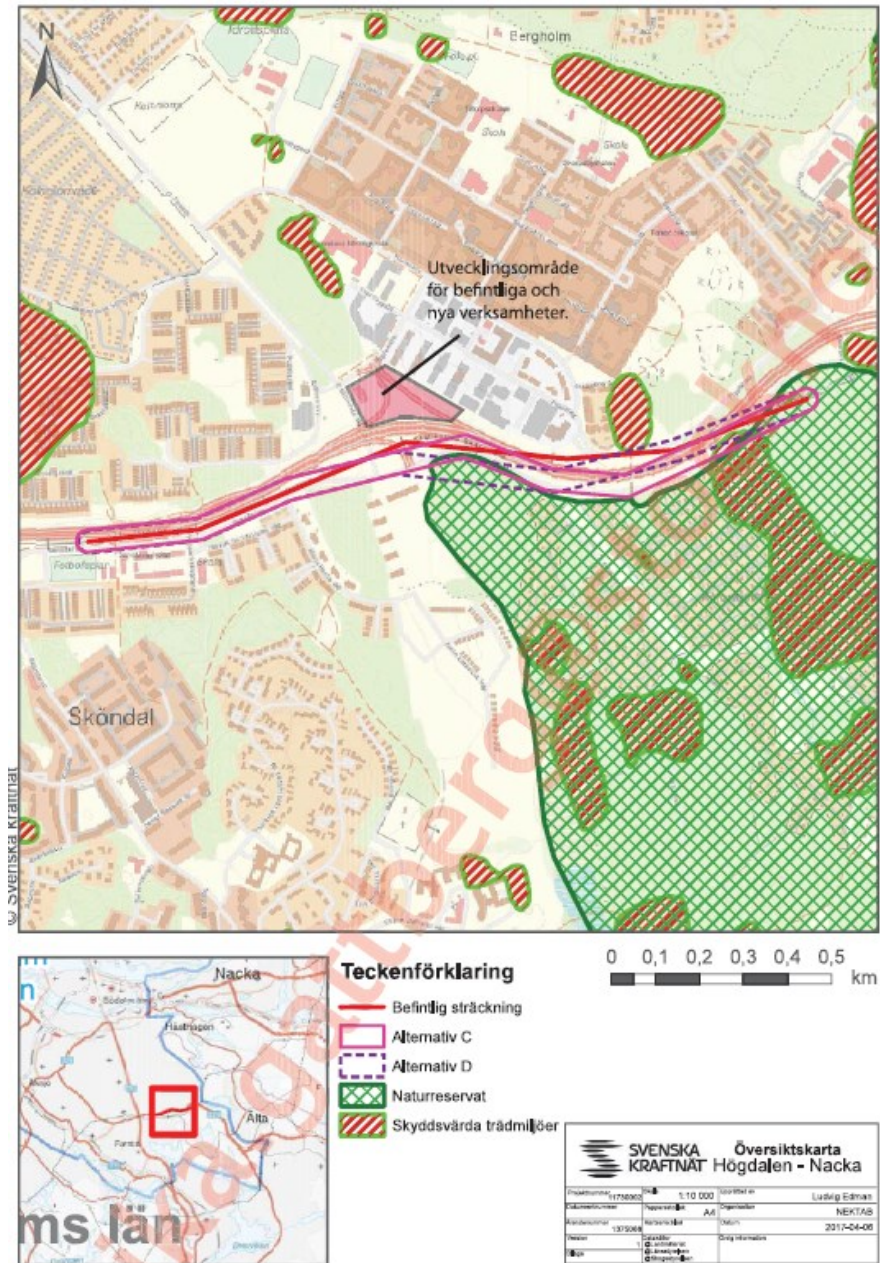
Ärendet

Remissen rör en befintlig ledning som utgör en cirka 1,7 km lång delsträcka av den 220 kV-dubbelluftledning mellan stationerna Högdalen och Nacka. Delsträckan är belägen inom Sköndal och Skarpnäcks gård och går mellan Sandåkraskolan i väster fram till korsningen av Flatenvägen och Listuddsvägen.

Svenska kraftnät har i samrådsunderlaget presenterat ett huvudförslag samt fyra alternativa dragningar. Två av dessa alternativ har av Svenska kraftnät avfärdats då det strider mot stadens planprogram för Bagarmossen och Skarpnäck.

Huvudförslaget utgörs av befintlig 220kV-ledning som uppfördes år 1997. Ledningen passerar huvudsakligen vägren och sidoområden till Tyresövägen, Sandåkravägen och Flatenvägen. Befintlig ledning passerar även två skyddsvärda trädmiljöer samt del av naturreservatet Flaten. Motiven för att befintlig ledning presenteras som huvudförslag är att inga nya allmänna intressen påverkas av detta förslag, att det innebär orimliga kostnader att riva och ersätta en fullt fungerande ledning samt att befintlig luftledning fullt ut möter det regeringsuppdrag som Svenska kraftnät har för sin verksamhet (att utveckla ett kostnadseffektivt, driftsäkert och miljöanpassat el-överföringssystem).

Övriga två alternativ som presenteras, alternativ C respektive D, har ungefär samma placering som befintlig ledning mellan Sandåkraskolan i väster till trafikplats Skarpnäck. Därefter delar de två alternativen på sig från huvudalternativet i två sträckningar söder om nuvarande ledning. Svenska kraftnät bedömer att båda dessa förslag medför ytterligare negativa konsekvenser på allmänna intressen, naturmiljö, ekonomiska förutsättningar och drift.

Redovisning av huvudalternativ, alternativ C resp. D samt skyddsvärda miljöer

Svenska kraftnät tar upp frågan om luftledning kontra markkabel och konstaterar att luftledningar för växelström kommer att vara huvudalternativet vid utbyggnad av stamnätet då dessa är mer driftsäkra, med korta reparationstider när incidenter inträffar, och ekonomiskt fördelaktigt jämfört med markkabel. Svenska kraftnät konstaterar vidare att markkabel i växelströmsnätet endast kan komma ifråga på korta avstånd då alternativet är att det inte blir någon förbindelse alls. Markkabel uppfyller enligt remissmaterialet inte heller Svenska kraftnäts uppdrag om ett robust, driftsäkert och kostnadseffektivt elnät.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har svarat med ett gemensamt kontorsyttrande. Stockholms Stadshus AB har remitterat vidare till dotterbolagen AB Familjebostäder, AB Stokab, AB Fortum Värme och Stockholm Vatten och Avfall AB. AB Familjebostäder har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 8 juni 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och Skarpnäck stadsdelsförvaltning är positiva till att regionens elnätsförbindelser förstärks. Vidare anser kontoren att det är positivt att befintlig infrastruktur och markområden utnyttjas då det är mest skonsamt för miljö och omgivning.

Kontoren konstaterar även att befintlig luftledning och Svenska kraftnäts samtliga alternativ är kompatibla med befintliga program och detaljplaner. Det är enligt kontoren även positivt att behålla befintlig sträckning så att ytterligare ingrepp i naturreservatet Flaten eller andra skyddsvärda naturmiljöer kan undvikas.

Om alternativ dragning ändå kommer att krävas bör ledningen dras så nära Tyresövägens vägkana/vägdiken som möjligt, det vill säga så som föreslås i alternativ C. Detta för att undvika nya intrång i naturreservatet.

Kontoren vill samtidigt framföra att det område där luftledningen passerar är intressant för framtida stadsutveckling. Som nämnts i remisshandlingens har ett program för Skarpnäck tagits fram men även för Sköndal, söder om Tyresövägen, där ett stort antal bostäder och verksamheter ska utvecklas. På lite längre sikt ser kontoren att områdena runt Tyresövägen kan komma att vara föremål för stads-utveckling, i syfte att binda samman Skarpnäck och Sköndal och samtidigt tillföra nya bostäder.

Med dessa premisser sammantaget anser kontoren att remissens huvudalternativ, dvs. befintlig luftledning, är att förordas i syfte att inte investera större resurser i en infrastruktur som på sikt kan behöva förändras eller flyttas. Kontoren föreslår att Svenska kraftnät i närtid påbörjar ett arbete att utreda hur elförsörjningen kan tillgodose när området runt Tyresövägen utvecklas och bebyggs.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 8 juni 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

AB Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms stad har, genom Stokab, byggt ett operatörsneutralt fibernät som når drygt 90 procent av hushållen och i princip 100 procent av företagen i Stockholm. Då Stokabs fiberinfrastruktur är markbunden och samrådet avser utökning av en befintlig luftledning har Stokab inga synpunkter på förslagen som presenteras i underlaget.

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

- Huvudvattennäten inom området levererar dricksvatten till sydöstra Stockholm, Tyresö, Nacka och Värmdö med dricksvatten.
- Huvudsystem VA måste vara i drift under en eventuell utbyggnad av aktuellt elstråk i en ny alternativ korridor.
- Det måste även vara möjligt att akut åtgärda uppkomna driftstörningar, t.ex. läckor, inom maximalt enstaka timmar under både ett eventuellt byggskede av nytt elstråk som i driftskedet av elstråket. Längre avbrott kan innebära betydande leveranssvårigheter av dricksvatten till hela leveransområdet.
- Stockholm Vatten och Avfall förordar om möjligt en tunnelförläggning av elstråk. Av de olika föreslagna dragningarna av elstråket så ser befintlig sträckning ut att minst negativt påverka befintligt VA-nät och möjligheten att anlägga en tredje huvudvattenledning längs med Tyresövägen.
- Elstråket 220 kV måste utformas så att risken för personskador (Stockholm Vatten och Avfalls personal respektive inhyrd personal) elimineras vid både planerade arbeten och akuta arbeten på VA-nätet under alla tider på dygnet (dagtid och jourtid).

Koncernledningens synpunkter

Stockholm Vatten och Avfall, Stokab och det inom koncernen delägda bolaget Fortum Värme har ledningsinfrastruktur som kan påverkas vid omlokalisering av kraftledningar.

Familjebostäder har bostäder i Skarpnäcks Gård som kan påverkas. Fortum Värme har poängterat att tidiga samråd och godkännande av bolaget behövs vid arbeten som påverkar dess ledningar samt att eventuella omläggningar ska bekostas av initierande part. Stockholm Vatten och Avfall ser att ett bevarande av kraftledningarnas befintliga sträckning ger minst negativ påverkan på befintligt VA-nät och framtida möjligheter att anlägga en tredje huvudvattenledning längs med Tyresövägen. Bolaget har också huvudvattenledningar i berörda områden som måste vara i drift vid en eventuell omlokalisering av kraftledningarna. Vid en omlokalisering förordar dock bolaget tunnelförläggning.

Koncernledningen konstaterar, vilket Svenska kraftnät också anför i underlaget för miljökonsekvensbeskrivningen, att den nuvarande luftledningen är det alternativ som ger minst negativ påverkan för befintlig bebyggelse och natur. Att den redan finns på plats ger också bäst ekonomi och att inga nya ingrepp behövs som kan inverka negativt på befintliga bostäder, ledningsinfrastruktur eller natur samt Stockholm Vatten och Avfalls fortsatta möjligheter att förstärka vattenledningsnätet längs med Tyresövägen.

Koncernledningen anser att det är viktigt att Svenska kraftnät säkerställer en långsiktig plan för hur kraftförsörjningen ska kunna tryggas för en växande befolkning, både i Stockholms stad och i kranskommunerna. Nuvarande koncession ianspråktogs 1997 med en löptid om 40 år.

Det är viktigt för staden att i framtiden ha kvar möjligheten att omdisponera markanvändningen till följd av att staden växer. Då är det också av vikt att motverka låsningar i markanvändningen i expansiva kommande bostadsutvecklingsområden, vilket en i nuläget förlängd koncession bedöms kunna leda till. Koncernledningen kan inte finna anledning till att förlänga koncessionen tillsvidare utan anser att nuvarande löptid får betraktas som såväl generös som ändamålsenlig. Istället anser koncernledningen att Svenska kraftnät bör återkomma med en ny ansökan längre fram när det är mindre löptid kvar på befintlig koncession som upphör 2037. För mer utförliga synpunkter hänvisar koncernledningen till dotterbolagens remissvar.